

Věc C-472/08

Alstom Power Hydro

v.

Valsts ieņēmumu dienests

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Augustas Tiesas Senats)

„Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce – Šestá směrnice o DPH – Článek 18 odst. 4 – Vnitrostátní právní předpisy stanovící tříletou promlčecí lhůtu pro vrácení příspěvků na DPH“

Shrnutí rozsudku

Daňová ustanovení – Harmonizace právních předpisů – Daně z obrátu – Společný systém daní z přidané hodnoty – Odpověď daně zaplacené na vstupu – Vrácení příspěvku

(Směrnice Rady 77/388, čl. 18 odst. 4)

Článek 18 odst. 4 šesté směrnice 77/388 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obrátu musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání právní úpravě členského státu, která stanoví tříletou promlčecí lhůtu pro podání žádosti o vrácení příspěvků daní z přidané hodnoty neoprávněným vybraných finanční správou tohoto státu.

Taková lhůta nemůže sama o sobě v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat uplatnění nároku na odpověď daně, jelikož tříletá promlčecí lhůta v zásadě umožní každé osobě povinné k dani postupující s řádnou péčí uplatnit práva, která jí vyplývají z právního řádu Unie.

(viz body 20–22 a výrok)

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

21. ledna 2010(*)

„Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce – Šestá směrnice o DPH – Článek 18 odst. 4 – Vnitrostátní právní předpisy stanovící tříletou promlčecí lhůtu pro vrácení příspěvků na DPH“

Ve věci C-472/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Augustas Tiesas Senats (Lotyšsko) ze dne 23. října 2008, došlým Soudnímu dvoru dne 4. listopadu 2008, v řízení

Alstom Power Hydro

proti

Valsts ieņēmumu dienests,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, E. Levits, A. Borg Barthet, J.-J. Kasel (zpravodaj) a M. Berger, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 22. října 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Alstom Power Hydro V. Gencsem, advokát,
- za Valsts ieņēmumu dienests D. Jakšensem a I. Pētersonē, jako zmocněnci,
- za lotyšskou vládu D. Jakšensem, jakož i K. Drūviņa a E. Eihmane, jako zmocněnci,
- za vládu Spojeného království H. Walker, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s M. Angiolinim, barrister,
- za Komisi Evropských společenství A. Saukou a M. Afonso, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věci bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 18 odst. 4 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obrátu – Společný systém daní z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úč. vst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23, dále jen „šestá směrnice“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Alstom Power Hydro (dále jen „Alstom“), lotyšskou dceřinou společností společnosti Alstom Hydro France a Valsts ieņēmumu dienests (lotyšská daňová správa, dále jen „VID“) ve věci vrácení přeplatky na dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) zaplacené společností Alstom.

Právní rámec

Šestá směrnice

3 Článek 18 odstavce 2 až 4 šesté směrnice stanoví:

„2. Osoba povinná k dani provede odpout daně tak, že od celkové výše daně z přidané hodnoty splatné za dané zdaňovací období odečte celkovou výši daně, u níž v průběhu téhož

období vznikl nárok na odpout, který může být uplatněn podle odstavce 1.

[...]

3. Řecké státy stanoví podmínky a postup, jímž může být osoba povinná k dani oprávněna k provedení odpoutu daně, který neprovedla v souladu s odstavci 1 a 2.

4. Jestliže za dané zdaňovací období výše přípustného odpoutu daně překročí výši splatné daně, mohou řecké státy vrátit daň nebo převést nadměrný odpout daně do následujícího období v souladu s podmínkami, které samy stanoví.

Řecké státy mohou nicméně odmítnout vrácení nadměrného odpoutu daně nebo jeho provedení do dalšího období, jestliže je jeho výše zanedbatelná.“

Vnitrostátní právní úprava

4 V souladu s čl. 12 odst. 10 zákona o dani z přidané hodnoty (likums par pievienotās vērtības nodokli, *Latvijas Vēstnesis*, 1995, č. 49, dále jen „zákon o DPH“) může osoba povinná k dani požádat o to, aby částka DPH, která byla neoprávněně zaplacená, byla převedena na zaplacení jiných daní, poplatků nebo jiných povinných plateb dlužných státu.

5 Podle čl. 12 odst. 11 téhož zákona musí VID vrátit osobě povinné k dani její přeplatek daně ve lhůtě 30 dnů po obdržení důvodné žádosti osoby povinné k dani a požadovaných dokladů.

6 Článek 16 odst. 10 zákona o daních a poplatcích (likums par nodokļiem un nodevēm, *Latvijas Vēstnesis*, 1995, č. 26, dále jen „zákon o daních a poplatcích“), který se použije na všechny daně a poplatky, stanoví, že osoby povinné k dani mohou předložit svoji žádost o vrácení přeplatku daně ve lhůtě tří let od uplynutí lhůty pro platbu těchto daní.

7 Článek 18 odst. 2 zákona o daních a poplatcích zakládá povinnost VID kontrolovat přesnost výpočtu uvedených daní a poplatků osobou povinnou k dani a to, zda byly skutečně zaplacené. V souladu s článkem 23 odst. 1 tohoto zákona má VID možnost, odhalí-li daňová kontrola porušení daňových předpisů, provést opravu částky dlužné DPH a uložit pokuty ve lhůtě tří let od uplynutí lhůty k zaplacení této daně.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

8 Dne 7. října 2004 požádala Alstom v souladu s čl. 12 odst. 10 a čl. 12 odst. 11 zákona o DPH o vrácení částek, které během období mezi rokem 1998 a dnem 1. října 2004 neoprávněně zaplatila.

9 VID odmítla vrátit DPH ve výši 288 184 LVL a ohledně zbývajících částky ve výši 31 265 LVL rozhodla zahájit šetření. Ve svém rozhodnutí určila, že Alstom překročila lhůtu tří let pro předložení žádostí o vrácení přeplatku daně stanovenou v čl. 16 odst. 10 zákona o daních a poplatcích.

10 Alstom podala proti tomuto rozhodnutí odvolání, ve kterém zejména uvedla, že VID měla uplatnit čl. 18 odst. 4 šesté směrnice, který nestanoví časové omezení práva žádat o vrácení přeplatku, a proto vzhledem k ní nemohla uplatňovat promlčecí lhůtu stanovenou čl. 16 odst. 10 zákona o daních a poplatcích.

11 Jelikož její žaloba byla zamítnuta jak v prvoinstančním řízení, tak v řízení o odvolání, podala Alstom u předkládajícího soudu kasační opravný prostředek, ve kterém zejména uváděla, že Lotyšská republika, jakožto řecký stát Evropské unie, má povinnost provést čl. 18 odst. 4

šesté směrnice do svého vnitrostátního práva a že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že členské státy nemohou, jako v projednávané věci, zrušit právo na vrácení plateb DPH.

12 Augst's Tiesas Senats v předkládacím rozhodnutí uvádí, že když VID přezkoumává žádosti o vrácení plateb daní, má právo provádět šetření. V takové situaci však musí dodržet tříletou lhůtu stanovenou čl. 23 odst. 1 zákona o daních a poplatcích. Při nestanovení promlčecí lhůty pro právo osoby povinné k dani žádat o vrácení plateb daní odpovídající lhůty, během které má VID právo vydat na základě daňové kontroly opravný daňový výměr, by VID musela žádosti přezkoumávat ve všech případech. Za těchto podmínek by vnitrostátní právní úprava mohla být zneužívána, jestliže by plátce požadoval vrácení plateb DPH za období, u kterého už VID nemá možnost provést šetření.

13 Za těchto okolností se Augst's Tiesas Senats rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba čl. 18 odst. 4 šesté směrnice [...] vykládat v tom smyslu, že brání zavedení lhůty tří let k výkonu práva na vrácení plateb [DPH] (rozdílu mezi odvedenou daní a odpovídající daní) ve vnitrostátní právní úpravě [členského] státu?“

K předběžné otázce

14 Podstatou otázky předkládacího soudu je, zda článek 18 odst. 4 šesté směrnice o DPH musí být vykládán tak, že brání právní úpravě členského státu, která stanoví tříletou promlčecí lhůtu pro podání žádosti o vrácení plateb DPH neoprávněným vybraných daňovou správou tohoto státu.

15 Úvodem je třeba poukázat na to, že aťkoli je pravda, jak zdůraznila společnost Alstom, že článek 18 odst. 4 šesté směrnice výslovně nestanoví takovou promlčecí lhůtu, nic to nemění na tom, že tato okolnost neumožňuje sama o sobě uinit závěr, že toto ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že výkon práva na vrácení plateb daní nemůže podléhat promlčecí lhůtě.

16 Obdobně, jako to platí pro právo na odpis, by totiž možnost požádat o vrácení plateb DPH bez jakéhokoli časového omezení byla jednak v rozporu se zásadou právní jistoty, která vyžaduje, aby daňovou situaci osoby povinné k dani s ohledem na její práva a povinnosti vzhledem k daňové správě nebylo možné časově neomezeně zpochybňovat (rozsudek ze dne 8. května 2008, Ecotrade, C-95/07 a C-96/07, Sb. rozh. s. I-3457, bod 44).

17 A dále podle ustálené judikatury při neexistenci právní úpravy Společenství ohledně vrácení neoprávněným vybraných vnitrostátních daní přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu, aby zejména určil příslušné soudy a upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která procesním subjektem vyplývají z práva Společenství, za předpokladu, že tyto podmínky nejsou na jedné straně méně příznivé než ty, které se týkají obdobných řízení na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), a že v praxi neznemožují nebo nadměrně neztěžují výkon práv priznaných právním řádem Společenství (zásada efektivity) (viz zejména rozsudky ze dne 17. listopadu 1998, Aprile, C-228/96, Recueil, s. I-7141, bod 18, jakož i ze dne 11. března 2002, Marks & Spencer, C-62/00, Recueil, s. I-6325, bod 34).

18 Pokud jde o zásadu rovnocennosti, ze spisu nevyplývá, a ostatně ani nikdo před Soudním dvorem netvrdil, že by promlčecí lhůta stanovená v čl. 16 odst. 10 zákona o daních a poplatcích tuto zásadu nedodržovala.

19 Pokud jde o zásadu efektivity, je třeba připomenout, že Soudní dvůr uznal slušitelnost stanovení písměných pevných promlčecích lhůt pro podání žaloby s právem Unie, a to v zájmu právní jistoty, která chrání jak poplatníka, tak příslušný orgán veřejné správy (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Aprile, bod 19 a citovaná judikatura). Povaha těchto lhůt totiž není taková, aby v praxi znemožňovala nebo nadměrně ztěžovala výkon práv priznaných právním řádem Unie.

20 Také v případě otázky, jaká lhůta se považuje za „písměnou“, je třeba připomenout, že Soudní dvůr již zejména rozhodl, že dvouletá pevná promlčecí lhůta nemůže sama o sobě v praxi znemožňovat nebo nadměrně ztěžovat uplatnění nároku na odpočet daní vzhledem k tomu, že čl. 18 odst. 2 šesté směrnice umožňuje, aby členské státy vyžadovaly po osobě povinné k dani, aby uplatnila svůj nárok na odpočet daní v průběhu téhož období, během kterého vznikl tento nárok (výše uvedený rozsudek Ecotrade, bod 48).

21 Ke stejnému závěru je tím spíše nutné dospět, pokud jde o tříletou promlčecí lhůtu, jako je tomu v projednávané věci, jelikož tato lhůta v zásadě umožňuje každé osobě povinné k dani postupující s řádnou péčí uplatnit práva, která jí vyplývají z právního řádu Unie.

22 S ohledem na předcházející úvahy je na položenou otázku třeba odpovědět tak, že čl. 18 odst. 4 šesté směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, která stanoví tříletou promlčecí lhůtu pro podání žádosti o vrácení přeplacených DPH neoprávně vybraných finanční správou tohoto státu.

K nákladům řízení

23 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 18 odst. 4 šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obrátu – Společný systém daní z přidané hodnoty: jednotný základ daní, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové právní úpravě členského státu, o jakou se jedná ve věci v původním řízení, která stanoví tříletou promlčecí lhůtu pro podání žádosti o vrácení přeplacených daní z přidané hodnoty neoprávně vybraných finanční správou tohoto státu.

Podpisy.

* Jednací jazyk: lotyšština.